

Tillgänglighet för alla – rättigheter för personer med funktionsnedsättning

KS 2020/0199

Beslutad av kommunfullmäktige den 26 maj 2014. Ändringar genomförda under 2020 med anledning av förändringar i omvärlden som påverkar inriktningen. Reviderat dokument godkändes av kommunfullmäktige den 15 februari 2021.

Inriktningen gäller för hela den kommunala förvaltningen, kommunala nämnder och kommunala bolag. Inriktningen är ett styrdokument som beskriver den långsiktiga politiska viljan.

Inriktningen bygger på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och Sveriges funktionshinderspolitiska mål.

KOMMUNSTYRELSENS KONTOR

Norrköping – en kommun för alla

Norrköpings kommun ska erbjuda jämlika levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Det här dokumentet beskriver kommunens långsiktiga politiska inriktning i det arbetet.

Vi förebygger funktionshinder

En funktionsnedsättning är något som en person har. Den kan vara fysisk, intellektuell eller psykisk. Den kan även uppstå på grund av sjukdom eller olycksfall.

Om miljön som en person med funktionsnedsättning befinner sig i hindrar delaktighet uppstår funktionshinder. Kommunen måste därför skapa ett samhälle som är tillgängligt och användbart för alla sina medborgare.

Vi utgår ifrån internationella och nationella ramverk

Agenda 2030 – Leave No One Behind

I FN:s globala mål ”Agenda 2030 för hållbar utveckling” finns ett uttalat funktionshinderspersion. Redan i inledningen tydliggörs att perspektivet ska beaktas i genomförande och i uppföljning av agendan. Ett av agendans ledord är ”Leave No One Behind” (på svenska ”ingen ska lämnas utanför”) vilket innebär att alla behöver inkluderas och omfattas av arbetet med hållbar utveckling.

Norrköpings kommun har ställt sig bakom FN:s globala mål och i kommunens övergripande mål uttrycks det att all kommunal verksamhet ska bidra till en hållbar utveckling. Det här inriktningsdokumentet är en del av kommunens hållbarhetsarbete.

Personer med funktionsnedsättning omnämns särskilt i fem av agendans 17 mål.

- Mål 4 - God utbildning för alla
- Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen
- Mål 17 - Genomförande och globalt partnerskap

FN-konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Sverige följer sedan 2008 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Stat, region och kommuner ska se till att rättigheterna blir till verklighet och ska följa de lagar som finns att ta hänsyn till.

Konventionen innehåller inga nya mänskliga rättigheter utan tydliggör vad samhället måste göra för att personer med funktionsnedsättning ska få ta del av rättigheterna.

Ingen rättighet är viktigare än någon annan. Rättigheterna är också beroende av och relaterade till varandra. För att till exempel uppfylla rätten till arbete för personer med funktionsnedsättning behöver vi bland annat uppfylla rätten till tillgänglig fysisk miljö och information.

Konventionen bygger på de här principerna:

- Allas värde, rätt till självbestämmande och självständighet respekteras
- Människor diskrimineras inte
- Alla kan delta i samhället
- Allas olikheter respekteras
- Personer med funktionsnedsättning är en del av samhällets mångfald
- Alla har lika möjligheter
- Samhället är tillgängligt
- Kvinnor och män är jämställda
- Barn med funktionsnedsättning får stöd i sin utveckling.

Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

För att nå det nationella målet ska genomförandet av funktionshinderspolitiken inriktas mot följande fyra områden:

- Principen om universell utformning, vilket innebär att utforma nya produkter, miljöer, program och tjänster för att de ska kunna användas av så många som möjligt, utan behov av anpassning i efterhand. Det handlar helt enkelt om att göra rätt från början.
- Befintliga brister i tillgängligheten, vilket innebär att identifiera hinder som finns i samhället och undanröja dem.

- Individuella stöd och lösningar för individens självständighet, vilket innebär att ge individanpassat stöd till personer med funktionsnedsättning för att de ska kunna vara delaktiga i samhället.
- Förebygga och motverka diskriminering, vilket innebär att förhindra att diskriminering sker och att agera när det händer.

Vi samarbetar med NPF- och funktionshindersorganisationer

Kommunen har ett nära samarbete med NPF- (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) och funktionshindersorganisationer i de frågor som är angelägna för personer med funktionsnedsättning. Organisationerna är viktiga i arbetet med att förverkliga FN-konventionen.

Norrköping är en kommun där alla får plats

Norrköpings kommun är tillgänglig för alla. Personer med funktionsnedsättning kan som andra välja var de vill bo. De kan också ta sig fram utan hinder i den offentliga miljön, de kan utträta ärenden och de kan ta del av den allmänna servicen samt fritids- och kulturaktiviteter.

Våra bostäder, grönområden, lekplatser, arbetsplatser, platser för lärande, fritidsverksamheter och kulturprojekt passar behov som olika funktionsnedsättningar medför.

I Norrköping finns god utbildning för alla

Alla barn och ungdomar med funktionsnedsättning blir respekterade för dem de är. De blir lyssnade till och de är fullt delaktiga i samhället. Föräldrar till barn och ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds stöd, så att familjen får ett fungerande socialt liv omfattande skola, arbete och fritid. Föräldrar som själva har en funktionsnedsättning erbjuds det stöd som behövs för att klara föräldraskapet.

Utbildning på lika villkor

En person med funktionsnedsättning har samma möjligheter och villkor som andra och diskrimineras inte ifrån något utbildningsval i Norrköpings kommun. Det gäller såväl förskola och skola som vuxenutbildning.

Barn och elever med funktionsnedsättning kan delta i förskolans och skolans ordinarie verksamhet och kan utifrån sina förutsättningar vara med i den gemenskap som finns. Alla kan röra sig obehindrat och självständigt eftersom förskolans och skolans lokaler är tillgängliga. Anpassningar av lokaler kan även göras för att reducera buller och andra sinnesstimuli.

Barn och elever med funktionsnedsättning har de hjälpmedel och alternativa verktyg samt det individuella stöd som behövs för att ta del av den ordinarie verksamheten. Då barn och elever behöver hjälpmedel har personal kunskap om

vad som finns och hur det fungerar. Från skolstarten kan elever med funktionsnedsättning självständigt ta sig till och från skolan.

Barn och elever med funktionsnedsättning kan påverka sin skola och ta del av information från och om skolan.

Ett bra bemötande i skolan

Barn och ungdomar med funktionsnedsättning i förskolan och skolan samt vuxna i vuxenutbildning utsätts inte för mobbning, övergrepp eller kränkande särbehandling.

Elever och personal i skolan får information om vad det kan innebära att leva med olika funktionsnedsättningar. På så sätt motverkar vi fördomar och arbetar för att personer med funktionsnedsättning ska bemötas på ett bra sätt.

I Norrköping finns arbete och sysselsättning för alla

En person med funktionsnedsättning kan som andra söka, få och utföra ett arbete. Politiker och anställda i kommunen har kunskap om att personer med funktionsnedsättning är en resurs på arbetsmarknaden.

Kommunen är en förebild som anställer personer med funktionsnedsättning. Vi bidrar till att de får erfarenhet och eventuell anställning hos privata arbetsgivare.

Personer med funktionsnedsättning har samma anställningsvillkor som alla anställda i kommunen. Det innebär samma möjligheter att driva arbetsrättsliga och fackliga frågor samt ta del av företagshälsa, habilitering och rehabilitering.

Det finns skäliga anpassningar som underlättar för personer med funktionsnedsättning att vara självständiga i arbetslivet. Det kan till exempel handla om hjälpmedel och personligt stöd.

Personer med funktionsnedsättning utsätts inte för mobbning, övergrepp eller kränkande särbehandling – varken på arbetsplatsen eller i samband med rekrytering.

Norrköping är en jämlik kommun där alla får plats

En person med funktionsnedsättning är delaktig och kan påverka samhället på lika villkor som andra medborgare. Det innebär att kunna rösta, att gå med i en organisation och att ställa upp som kandidat i val. Vallokaler och valinformation är tillgängliga.

Alla människor blir fullt ut respekterade för dem de är. Personer med funktionsnedsättning behandlas jämlikt och diskrimineras inte.

Kommunen tar sitt ansvar och bidrar till att höja medvetenhet om hur det är att leva med olika funktionsnedsättningar.

Meningsfull fritid

En person med funktionsnedsättning kan som andra välja på olika verksamheter som lek, kultur, idrott och rekreation eller att vara med i en förening.

Kommunens verksamheter och andra aktörer som erbjuder idrottsaktiviteter och kulturella aktiviteter har verksamheter som fungerar så att personer med funktionsnedsättning kan vara med. Kommunen fördelar särskilda bidrag till sådana verksamheter.

Norrköpings kommun gör det också möjligt för personer med funktionsnedsättning att organisera och utveckla idrott och rekreation som är särskilt anpassad efter olika funktionsnedsättningar.

Idrottsanläggningar, rekreationsanläggningar, turistanläggningar, teatrar, museer, biografier och bibliotek är tillgängliga. Minnesmärken och platser av historisk och kulturell betydelse eller med högt naturvärde är så långt som möjligt tillgängliga.

Kommunen gör det möjligt för personer med funktionsnedsättning att utveckla och använda sin kreativa, artistiska och intellektuella förmåga.

Likvärdig service och tillgänglig kommunikation

Den service som kommunen erbjuder personer med funktionsnedsättning är av god kvalitet. Kommunens anställda får kompetensutveckling och uppmuntras till kreativitet för att personer med funktionsnedsättning ska få ett gott bemötande som bidrar till god livskvalitet.

Information från kommunen är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Medborgare kan på begäran få allmän information överförd på ett tillgängligt media, det vill säga i en form som är anpassad efter personens behov.

Personer med funktionsnedsättning kan kommunicera med kommunen. Det innebär att kunna samtala vid möten och i telefon, att kommunicera via brev och e-post, att använda webbplatser samt att delta i möten och konferenser.

Norrköping är en tillgänglig och hållbar kommun

Tillgängligt samhälle för alla

Kommunen ställer krav på fysisk tillgänglighet enligt de lagar och regler som finns. Kraven används av kommunens kontor och bolag samt i avtal med andra som bygger.

Säkerhetsanordningar och rutiner för nödsituationer fungerar för personer med funktionsnedsättning. Larm, utrymningsvägar och information formas utifrån de behov som personer med funktionsnedsättning har.

Gator, torg och kollektivtrafik är tillgängliga för alla. Det finns speciella parkeringsplatser för rörelsehindrade. Detta är en förutsättning för att personer med funktionshinder ska kunna röra sig fritt i samhället.

Varierande boendemiljöer

Personer med funktionsnedsättning kan som andra välja var de vill bo och med vem de vill leva. De behöver inte bo i särskilda boendeformer.

För att förhindra isolering och ensamhet har personer med funktionsnedsättning tillgång till olika former av samhällsservice både i hemmet och inom särskilt boende och annan service. Kommunen erbjuder personligt stöd och hjälpmedel så att personer med funktionsnedsättning kan bo självständigt och säkert samt delta i samhället.

Uppföljning

Funktionshinderspersionen är tvärssektoriellt och berör således kommunens samtliga ansvarområden. Varje politisk nämnd ska ta hänsyn till det här dokumentet i det årliga arbetet med uppdragsplanen. På det sättet blir innehållet en del av kommunens styrmodell.